

Lange termijn fokbeleid Nederlandse Boergeit

1. Inleiding

De Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij (NOG) is zowel door hobbyisten als door beroepsmatige geitenhouders gevraagd om stamboekregistratie te gaan verzorgen voor de Nederlandse Boergeit (NB). Het bestuur van de NOG heeft dit voortvarend opgepakt.

Op 13 mei 2003 ontving het bestuur van de NOG van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) de erkenning voor het bijhouden van het stamboek voor de NB. Tevens heeft het bestuur van de NOG de verantwoordelijkheid op zich genomen voor het uitvoeren en reglementeren van het prestatieonderzoek voor vleesproductie.

Na een aantal voorbereidende werkzaamheden van het bestuur van de NOG is in december 2004 de voorlopige fokcommissie Nederlandse Boergeit benoemd, bestaande uit:

- Martin van Aken, commissielid;
- Fred Bakkum, secretaris;
- Jan van de Vegte, commissielid;
- Peter Wiering, voorzitter.

Taakomschrijving

In de taakomschrijving van de NOG staat voor een fokcommissie het volgende uitgewerkt:

- Bepalen van het fokdoel, het opstellen van een lange termijn fokbeleid en een regelmatige evaluatie (en eventuele bijstelling daarvan op basis van resultaten);
- Opstellen en gestructureerd evalueren van behaald succes in het fokdoel en fokbeleid over meerdere jaren;
- Informeren van de fokkers;
- Enthousiasmeren van de fokkers;
- Bijscholen inspecteurs en keurmeesters ten aanzien van de raskenmerken.

Voor het eerste jaar zijn, in het kader van deze taakomschrijving, de volgende zaken als opdracht aan de fokcommissie NB door het NOG Bestuur meegegeven (waarbij tussen haakjes de stand van zaken is aangegeven):

1. Op schrift stellen van de definitieve rasstandaard NB, gebaseerd op rasstandaarden uit meerdere andere landen (afgerond);
2. Op schrift stellen van de definitieve wijze van bepaling van productiekenmerken (groei-eigenschappen) voor het ras NB (afgerond);
3. Verzamelen van fotomateriaal en een start maken met promotiecampagne aan de hand van de rasstandaard NB en fotomateriaal in overleg met (en met behulp van) de PR-commissie (afgerond);
4. Bepalen van de wijze waarop de gestelde fokdoelen in de eerste vier jaren gestalte moeten krijgen.

Hierbij spelen de volgende vragen:

- Onderscheid rasstandaard NB in schoonheidsfouten / uitsluitingfouten en de consequenties daarvan voor de fokkerij (afgerond);
 - Striktheid in regelgeving rond fokkerij (regels stamboekopnames NB en Groei-eigenschappen NB versus striktheid in registratie) (afgerond);
5. Bespreken van de stamboekinspecties (nog niet besproken) / landelijke keuringen (niet van toepassing in 2004).
Het korps dat verantwoordelijk is voor stamboekinspecties binnen de structuur van de NOG beperken tot enkele inspecteurs, die speciaal hiervoor geïnstrueerd worden. Hetzelfde geldt voor de keurmeesters (afgerond). G Bos, P van Haperen, H Hoekstra en D de Jong hebben zich bereid verklaard te willen optreden als inspecteur en keurmeester van de NB;
 6. Bespreken van overige activiteiten in 2004 (waaronder PR-activiteiten / hulp bij aankoop etc.)

Het bestuur van de NOG heeft meer dan een initiële bijdrage geleverd aan het realiseren van de taakstelling aan de fokcommissie NB. Het is aan de fokcommissie NB om de indicatoren die het succes bepalen, meetbaar te maken. Dit kan het beste in een periodieke reguliere rapportage aan het bestuur van de NOG. Alleen op die wijze is achteraf een gefundeerde evaluatie van de uitgevoerde activiteiten door de fokcommissie NB mogelijk.

Eén van de opgedragen taken aan fokcommissie NB is: **het opstellen van een lange termijn fokbeleid.**

Het opstellen van een dergelijk beleidsplan is net zo belangrijk als de inhoud van het plan. Een dergelijk plan wordt beter door discussies met fokkers, belangstellenden en belanghebbenden. Dit vergt alleen al om die reden een flinke doorlooptijd. Toch is dit de beste manier om een geaccepteerd en gedragen plan op te stellen. Dit plan wordt dan ook in eerste instantie gezien als een groeiplan, waarop suggesties ter verbetering van harte welkom zijn. In de loop van 2005 moet het plan tot een gedegen plan zijn uitgeweid, waarna het als referentie kan dienen bij verdere activiteiten van de fokcommissie NB.

In deze notitie komen achtereenvolgens aan de orde:

2. Waarvoor staat de fokcommissie NB;
3. De NOG rasstandaard NB;
4. Bepaling groei-eigenschappen NB;
5. Regels voor opnames in het stamboek NB;
6. Fokdoelen NB;
7. Lange termijn fokbeleid.

2. Waarvoor staat de fokcommissie NB

De fokcommissie NB staat een professionele benadering van de fokkerij voor, dat wil zeggen: tempo maken, pro-actief handelen, inzichtelijk zijn en vooral zorgvuldig zijn. De fokcommissie NB realiseert zich dat vooral in de beginperiode regelmatig overleg met het bestuur van de NOG en de fokkers noodzakelijk is. De activiteiten van de fokcommissie NB worden verricht ten dienste van het bestuur van de NOG, de opdrachtgever, en de fokkers van de NB.

Behalve vanuit het bestuur van de NOG aan de fokcommissie NB opgedragen werkzaamheden voor 2004 moet de fokcommissie NB ook in staat zijn adequaat te reageren op veranderingen die op ons afkomen. In eerste instantie zal de fokcommissie NB moeten kunnen volgen, in een later stadium zal de fokcommissie NB initiatieven moeten nemen en in staat zijn te participeren in werk- en projectgroepen die veranderingen bedenken en implementeren.

Verder, als het gaat om de eigen werkprocessen, zal de fokcommissie NB in staat moeten zijn om deze doeltreffend en doelmatig te organiseren, het geheel te overzien en verbeteringen aan te brengen. Dit vergt een goede samenwerking van de leden van de fokcommissie, een gezonde dosis zelfkritiek en durf om ons kwetsbaar op te stellen.

Wij zullen bij de uitvoering van de werkzaamheden, waar mogelijk, gebruik maken van andere commissies binnen de NOG en van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen

In deze paragraaf worden enkele punten aan de orde gesteld die van belang zijn te onderkennen omdat zij kenmerkend zullen zijn voor het functioneren van de fokcommissie NB.

Sterk:

- Het bestuur van de NOG is een hecht team, waarvan een stimulerende werking uitgaat;
- De leden van de fokcommissie NB hebben in beginsel een goede (werk)motivatie, veelal voortkomend uit een duidelijk gevoel van fokkerstrots.

Zwak:

- Er is onvoldoende kennis bij de leden van de fokcommissie NB van elkaar en van de onderlinge beïnvloeding. In de najaarsvergadering (op 17 december 2004) met de fokkers zal een definitieve fokcommissie benoemd worden. Het voornemen is om ieder jaar het functioneren van de fokcommissie te evalueren. Op grond van de bevindingen zal ieder

jaar in de najaarsvergadering met de fokkers de fokcommissie NB, gesteund door het bestuur van de NOG, met voorstellen ter verbetering komen;

- Output en kwaliteitsmeting, “verantwoording”, is nog niet ontwikkeld.

Kansen:

- Aan het begin van de “georganiseerde” fokkerij van de NB is het wellicht mogelijk om van meet af aan te streven naar (zoveel mogelijk) certificaatwaardige fokkerijen;
- Fokcommissies kunnen veel aan elkaar hebben op het gebied van stroomlijnen van activiteiten en van elkaar leren.

Bedreigingen:

- Als voorgenomen activiteiten te traag of niet goed worden uitgevoerd, zal acceptatieverlies optreden bij het bestuur van de NOG en bij de fokkers van de NB.

3. De NOG rasstandaard van de Nederlandse Boergeit

De NOG-rasstandaard van de NB is afgeleid van de rasstandaard zoals opgesteld in het land van herkomst, Zuid Afrika en getoetst aan de rasstandaard, zoals gehanteerd in Duitsland. Sinds vele jaren is de standaard geëvolueerd tot een standaard die het ras voor vleesproductie steeds opnieuw heeft verbeterd.

De Zuid Afrikaanse Boergeit wordt door experts over de hele wereld erkend als de beste vleesproducerende geit.

Drie selectiecriteria hebben hiertoe bijgedragen:

1. Het is een (middel)grote geit;
2. Hoge opbrengst karkas;
3. Grote uniformiteit in exterieur.

Het laatste, de grote uniformiteit, komt niet alleen naar voren in de kleuraftekening, maar ook in het uniforme formaat en hoge karkasopbrengst.

De rasstandaard is vastgesteld door de fokcommissie Nederlandse Boerbok in de vergadering van 16 juni 2004.

Geschiedenis van het ras

Het ras is ontstaan door natuurlijke selectie die toegepast is door de fokkers in Zuid Afrika onder vaak stressvolle omstandigheden in de Afrikaanse omgeving. Strenge selectie op onderdelen die commercieel het meest aantrekkelijk waren, hebben geleid tot het ontstaan van dit superieure ras. In het Zuid Afrikaanse stamboek, dat werd opgericht in 1959, werd vroeger gesproken over vijf types boergeiten:

1. De gewone boergeit. Dit is een dier met goede vleeseigenschappen, met kort haar en een variatie in aftekening, waaronder bruingestreepte, grijze en donkerbruin - bonte. Normaal gesproken hebben de dieren een bruine kop en hals;
2. De langharige boergeit. Dit is een laatrijpe geit, die naar zeggen een wat grove vleesstructuur heeft. Ook de waarde van de huiden nemen af door langer haar, waarmee dit type als ongewenst werd beschouwd;
3. De bonte boergeit. Deze geit is ongehoord en heeft een ongewenste bouw
4. De inlandse boergeit. Deze geit is hoogbenig en is wisselend van bouw en kleuraftekening. In deze lijn heeft nooit erg veel fokkerij plaatsgevonden;
5. De verbeterde boergeit. De kenmerken die hier van belang zijn, zijn een goede bouw, hoge groeisnelheid, grote vruchtbaarheid, grote uniformiteit in kleur en bouw en een groot aanpassingsvermogen aan verschillende leefomgevingen.

Dit laatste type vormt de basis van de ons bekende boergeit. In Zuid Afrika werd geen afstamming bijgehouden, maar ieder dier werd beoordeeld op zijn individuele kwaliteiten door getrainde inspecteurs. De boergeit kunnen we omschrijven als een snelgroeiende, goed geproportioneerde geit van geschikte afmeting, met een goede productie-eigenschap van eersteklas vlees. Er moet op alle leeftijden een goede verhouding zijn tussen de lengte van de benen en de diepte van de romp, waarbij lammeren en jonge geiten in verhouding iets hoogbeniger zullen zijn.

Maten en gewichten

De boergeit dient op 1,5 jarige leeftijd minimaal 60 kg te wegen en een minimale schofthoogte van 60 cm te hebben en op 3 jarige leeftijd minimaal 65 kg te wegen en een minimale schofthoogte van 65 cm te hebben.

De boerbok dient op 1,5 jarige leeftijd minimaal 85 kg te wegen en een minimale schofthoogte van 70 cm te hebben en op 3 jarige leeftijd minimaal 90 kg te wegen en een minimale schofthoogte van 75 cm te hebben.

Bespreking in onderdelen

Kop en hals

De boergeit heeft een in het oog vallende, sterke kop met bruine ogen en een vriendelijk voorkomen. Het neusprofiel is enigszins gebogen met wijde neusvleugels. De kaken moeten goed tegenover elkaar staan, zodat tot 1 ½-jarige leeftijd geen overbeet bestaat. Vanaf het doorbreken van de blijvende snijtanden (op een leeftijd van 1 ½ tot 2 jaar) mag er een overbeet bestaan van ongeveer 6 mm. Op het enigszins vooruitstekend voorhoofd staan twee sterke, donkergekleurde hoorns van gemiddelde lengte, die goed uit elkaar staan, waarbij ze eerst gerond naar achteren groeien alvorens symmetrisch naar buiten te groeien. Hoewel onthoornen niet leidt tot uitsluiting, wordt het wel afgeraden en moet hiervan een notitie gemaakt worden in de registratieformulieren. De brede, middenlange, vloeiend hangende oren mogen niet te kort zijn. De hals, die middelmatig van lengte is, moet in goede verhoudingen staan tot de lengte van de middenhand.

Schoonheidsfouten:

- Rechte of te platte hoorns, of te dicht bijeen;
- Spitstoelopende kaken (puntbek);
- Stijve naar voren of opzij staande oren, of te korte oren;
- Horizontaal omkrullende of gevouwen oorpunten.

Uitsluitingfouten:

- Hol voorhoofd;
- Snoekenbek of varkensbek;
- Blauwe ogen;
- Verticaal gevouwen oren.

Voorhand

De volle voorhand is goed bekleed waarbij de overgang naar de voorbenen vloeiend is. De borst is ruim en diep. De vaste schouders zijn goed geproportioneerd en bekleed en hebben een vloeiende overgang naar een brede, ronde (niet scherpe) schoft.

Schoonheidsfouten:

- Weinig bekleed;
- Smalle borst of vooruitstekende borst;
- Losse schouders;
- Gen vloeiende overgang naar de schoft.

Middenhand

De middenhand is lang, diep en breed met lange ribben. De lende is lang, breed en goed bespierd. De bovenbouw is recht.

Schoonheidsfouten:

- korte, smalle of weke rug;
- korte, smalle of weinig bespierde lende.

Achterhand

Van voren naar achteren loopt de romp enigszins schuin af. De dijën zijn rond en goed gespierd. De basis van de staart zit in het midden en buigt veelal op naar één zijde.

Schoonheidsfouten:

- Overbouwd (heupen hoger dan schoft);
- Weinig gespierd.

Beenwerk

De sterke benen van gemiddelde lengte staan goed geplaatst en zijn in goede verhouding met de diepte van de middenhand. De sterke achterbenen hebben een rechte aslijn van de heup door het spronggewricht en koot. De kootgewrichten zijn sterk en recht. De klauwen zijn zo donker mogelijk. Goede gang en stand.

Schoonheidsfouten:

- Benen te beveleerd of te dun.
- Achterbenen te dicht bij elkaar
- X-benen of O-benen;
- Te steil in hak;
- Te week in de koten;
- Spreidstand klauwen.

Huid en beharing.

De huid moet los en soepel zijn, waarbij over de nek en borst huidplooien lopen, voornamelijk bij de bokken. De oogleden en andere onbehaarde plekken moeten gepigmenteerd zijn. Rond de anus moet de haarloze omgeving gepigmenteerd zijn, meer dan 75 % is wenselijk, 100% is ideaal. Kort, glad en glanzend haar is wenselijk. Een wat langere beharing tijdens de winter wordt getolereerd.

Schoonheidsfouten:

- Te weinig gepigmenteerd op onbehaarde plekken;
- Te grove of te lange beharing.
- Rosse oogleden (niet volledig gepigmenteerd).

Productieorganen.

De geit heeft een goed gevormd, goed aangesloten uier met niet meer dan twee functionerende spenen per kant, één speen per kant is wenselijk. Ook een gespleten speen met twee openingen, waarbij minimaal 50% van de speen gespleten is, wordt toegestaan.

De bok heeft twee grote goed en gelijk gevormde testikels in één scrotum. De onderkant van het scrotum mag maximaal 2,5 cm gespleten zijn. De omtrek van het scrotum neemt toe met de leeftijd en kan variëren gedurende het seizoen. De bok mag niet meer dan 2 gescheiden tepels per kant hebben, wenselijk is 1 tepel per kant.

Uitsluitingfouten:

- Meer dan 2 spenen (tepel) per kant.

Aftekening.

De ideale boergeit heeft rood haar op hoofd, hals en oren en (overwegend) wit haar op de rest van het lichaam (20% overkleurd is toegestaan) en heeft een volledig gepigmenteerde huid. Een duidelijke bles of kol is gewenst. De rode haarkleur kan variëren van licht tot donker rood of bruin. De meest gewenste plek voor de kleurovergang van rood naar wit is langs een denkbeeldige lijn van het punt vlak vóór de schouderbladen naar de voorborst. Minimaal is in het hoofd een vlek van minstens 40%

op beide zijden van het hoofd vereist. In het ideale geval is minimaal 75% van de oren gekleurd en gepigmenteerd.

Schoonheidsfouten:

- Te weinig kleur in het hoofd;
- Te weinig kleur in de oren.

4. Bepaling groei-eigenschappen van de Nederlandse Boergeit

Inleiding

De boergeit wordt wereldwijd erkend als het beste vleesras onder de geiten. Hoewel de boergeit over de hele wereld verspreid is, is er veel verschil in kwaliteit, vooral in de bespiering. Ook in Nederland is voor wat betreft de kwaliteit nog veel te verbeteren. Om verbeteringen te kunnen toetsen zijn fokdoelen gesteld.

Eén van de fokdoelen is om de gemiddelde groei per dag, gemeten op 50, 100 en 150 dagen, vast te stellen om deze vervolgens omhoog te brengen. In eerste instantie zal alleen de gemiddelde groei op 50 dagen worden vastgesteld, daar hierbij kan worden volstaan met een personenweegschaal (het lam optillen en op de personenweegschaal staan). In een later stadium zal ook de groei op 100 en 150 dagen (moeten) worden vastgesteld. Dit kan echter niet zonder een speciaal weegapparaat.

In Duitsland wordt de gemiddelde groei per dag als volgt vastgesteld:

Gemiddelde groei per dag = het gewogen gewicht – het geboortegewicht / aantal dagen. Er worden aparte overzichten gemaakt van 1-lingen, 2-lingen en 3-lingen.

In Nederland wordt met behulp van correcties op het geboortegewicht de invloed van, of het dier als 1-, 2-, 3-ling of 4-ling is geboren en of het dier als 1-, 2-, 3-, of 4-ling is gezoogd, bijgesteld, zodat alle dieren in één overzicht kunnen worden weergegeven.

In deze notitie wordt nader ingegaan op:

- 2. Gecorrigeerde groei per dag voor individuele dieren;
- 3. Indexering op bedrijfsniveau;
- 4. Indexering van bokken.

Gecorrigeerde groei per dag voor individuele dieren

Bepalend voor de gecorrigeerde groei per dag (**GGD**) is het gewicht van het lam op **50** dagen, uitgaande van:

- Als 1-ling geboren;
- Als 1-ling gezoogd.

Er wordt een correctie op het geboortegewicht toegepast, als volgt:

- Voor 1-ling, - 4 kg;
- Voor 2-ling, - 3,5 kg;
- Voor 3-ling, - 3 kg;
- Voor 4-ling, - 2,5 kg.

Ook wordt een correctie op het aantal lammeren dat zoogt bij de moeder toegepast, als volgt:

- Als 1-ling gezoogd, 0 kg;
- Als 2-ling gezoogd, + 1,5 kg;
- Als 3-ling gezoogd, + 2,5 kg;
- Als 4-ling gezoogd, + 3,5 kg.

Voorbeeld:

Een lam wordt geboren als 3-ling met een geboortegewicht van 3 kg, als 2-ling gezoogd, wordt op 50 dagen gewogen en weegt 16 kg.

De gecorrigeerde groei per dag wordt dan: $16 - (3 - 3 + 1,5) / 50 = 290$ gram

Indexering op bedrijfsniveau

De gecorrigeerde groei wordt op bedrijfsniveau bekeken en heeft waarde binnen het bedrijf. Ook kunnen bedrijven onderling vergeleken worden. Gewerkt wordt met een groei-index (**GI**). Deze index kan berekend worden uit het gemiddelde van alle gecorrigeerde groeicijfers van de op het bedrijf gefokte dieren. De gemiddelde gecorrigeerde groei op bedrijfsniveau is altijd 100%. Al naar gelang zal een individueel dier een bepaalde groei-index meekrijgen.

Voorbeeld:

De gemiddelde gecorrigeerde groei op een bedrijf is 263 gram. Een lam met een gecorrigeerde groei van 290 gram zal dan een groei-index krijgen van $290 / 263 = 110\%$

Indexering van bokken

Als meerdere bokken binnen een bedrijf zijn ingezet en / of de bok waarom het gaat is bij meerdere bedrijven ingezet, kan een beeld gevormd worden van de vererving van groeivermogen. Gewerkt wordt met een index voor groeivererving (**IGV**). Deze index kan berekend worden uit het gemiddelde van alle groei-indexen van de nakomelingen van de bok.

Voorbeeld:

Een bok heeft 10 nakomelingen met de volgende groei-indexen: 95, 101, 110, 96, 89, 102, 115, 103, 113, 92.

De indexering voor deze bok wordt dan $1016 / 10 = 102\%$

Als bovenstaande voorbeelden betrekking zouden hebben op hetzelfde dier, kan de bok worden getypeerd, als volgt:

Bedrijfsnummer (UBN + volgnummer): **GGD 290, GI 110, IGV 102.**

5. Regels voor opnames in het stamboek

De fokcommissie NB wil de fokkers van boergeiten (in eerste instantie) in de gelegenheid stellen zoveel mogelijk dieren te laten registreren om een beeld te kunnen vormen van de in Nederland aanwezige dieren en de genetische diversiteit. Hiervoor zal zowel een jongveeregister, een hulpstamboek als een stamboek worden ingericht.

De regels voor opnames in het stamboek zijn vastgesteld door de fokcommissie NB in de vergadering van 16 juni 2004. In november 2004 is het percentage volbloed om opgenomen te kunnen worden in het stamboek, verlaagd van 96 naar 93,8% .

Classificatie

Bij de classificatie voor het percentage volbloed wordt onderscheid gemaakt in:

- F1 generatie, 100% bok + 0% geit geeft nakomelingen van 50%;
- F2 generatie, 100% bok + 50% geit geeft nakomelingen van 75%;
- F3 generatie, 100% bok + 75% geit geeft nakomelingen van 87,5 %;
- F4 generatie, 100% bok + 87,5% geit geeft nakomelingen van 93,8%;
- F5 generatie, 100% bok + 93,8% geit geeft nakomelingen van 96,9%;
- F6 generatie, 100% bok + 96,9% geit geeft nakomelingen van 98,4%;
- **Volbloed**, 100% bok + 98,4% geit geeft nakomelingen van 100%.

In het hierboven geschetste voorbeeld is steeds uitgegaan van een 100% volbloed bok, de ideaalsituatie.

Een boergeit of boerbok kan alleen maar tot de Nederlandse Boerbok gerekend worden als de F1 generatie nakomelingen minimaal 50% volbloed is.

De vader boerbok dient te voldoen aan de eisen die de rasomschrijving stelt en aan het percentage volbloed (gelijk of groter dan 93,8% en goedgekeurd) om ingezet te mogen worden voor de fokkerij.

Algemene regels voor opname in het jongveeregister, hulpstamboek of stamboek

Er wordt gesproken over **volbloeddieren** als de dieren 100% volbloed zijn.

Er wordt gesproken over **stamboekdieren** als de dieren geïnspecteerd zijn en daadwerkelijk zijn opgenomen in het stamboek (gelijk of groter dan 93,8% volbloed en goedgekeurd) of zijn opgenomen in een stamboek van een erkende (buitenlandse) organisatie.

Er wordt gesproken over **volbloed stamboekdieren** als de dieren 100% volbloed zijn en opgenomen in het stamboek.

1. Lammeren:

- Alle pasgeboren boergeit- en boerboklammeren kunnen worden opgenomen in het jongveeregister.

2. Voor (jonge) boergeiten gelden de volgende regels:

- Voor boergeiten uit het jongveeregister is opname in het stamboek niet verplicht. Ze blijven dan in het jongveeregister staan. Met geiten uit het jongveeregister kan gefokt worden;
- Boergeiten vanaf de leeftijd van 12 maanden met een percentage volbloed kleiner dan 93,8% kunnen, na geïnspecteerd en goedgekeurd te zijn, worden opgenomen in het hulpstamboek;
- Boergeiten vanaf de leeftijd van 12 maanden met een percentage volbloed gelijk of groter dan 93,8% kunnen, na geïnspecteerd en goedgekeurd te zijn, worden opgenomen in het stamboek;
- Boergeiten die bij inspectie ernstige fouten vertonen, worden 2 generaties in het percentage volbloed teruggezet om de fokker in de gelegenheid te stellen deze fouten er uit te fokken.

3. Voor boergeiten met een stamboom van een erkende organisatie geldt:

- Boergeiten die zijn opgenomen in een stamboek met een percentage volbloed kleiner 93,8%, worden opgenomen in het hulpstamboek (worden niet verplicht geïnspecteerd);
- Boergeiten die zijn opgenomen in een stamboek met een percentage volbloed gelijk of groter dan 93,8%, worden opgenomen in het stamboek (worden niet verplicht geïnspecteerd).

4. Voor boergeiten met een stamboom van een niet erkende organisatie geldt:

- Deze stambomen dienen beoordeeld te worden door een commissie, waarin een vertegenwoordiger uit de Fokcommissie NB en uit het NOG Bestuur zitting hebben;
- Boergeiten, waarvan de vader eveneens een stamboom heeft van een niet erkende organisatie, kunnen, na geïnspecteerd en goedgekeurd te zijn, maximaal als F3 worden opgenomen in het hulpstamboek;
- Boergeiten, waarvan de vader een stamboom heeft van een erkende organisatie met een percentage volbloed gelijk of groter dan 93,8%, kunnen, na geïnspecteerd en goedgekeurd te zijn, maximaal als F4 worden opgenomen in het hulpstamboek;
- Boergeiten, die bij inspectie ernstige fouten vertonen, worden 2 generaties in percentage volbloed extra teruggezet.

5. Om (jonge) boerbokken in te kunnen zetten voor de fokkerij, gelden de volgende regels:

- De moeder van de boerbok dient een stamboekgeit te zijn;
- Boerbokken dienen gelijk of groter dan 93,8% volbloed te zijn;
- Boerbokken jonger dan 12 maanden dienen een voorlopige stamboekinspectie te ondergaan;
- Boerbokken dienen te voldoen aan de eisen die de rasomschrijving stelt;
- Boerbokken waarbij ernstige fouten worden geconstateerd, worden uitgesloten voor de fokkerij;
- Indien opnamewaardig, volgt een voorlopige opname;
- De voorlopige opname vindt plaats bij een leeftijd van 122 dagen of ouder;
- De voorlopige opname is geldig tot een leeftijd van maximaal 18 maanden;
- Vanaf de leeftijd van 12 maanden kan een boerbok voor inspectie worden aangeboden en na goedgekeurd te zijn, definitief worden opgenomen in het stamboek.

6. Voor boerbokken ouder dan 18 maanden om in te zetten voor de fokkerij, geldt:

- Na 18 maanden kan alleen met een boerbok gedekt worden als de moeder een stamboekgeit is en de boerbok definitief is goedgekeurd en opgenomen in het stamboek.

7. Voor boerbokken met een stamboom van een erkende organisatie geldt:

- Boerbokken, jonger dan 12 maanden en waarvan de moeder een stamboekgeit is, die zijn opgenomen in een stamboek met een percentage volbloed gelijk of groter dan 93,8%, worden gelijk gesteld met jonge bokken die een voorlopige stamboekinspectie hebben ondergaan en voorlopig zijn opgenomen;
- Boerbokken, ouder dan 12 maanden en waarvan de moeder een stamboekgeit is, die zijn opgenomen in een stamboek met een percentage volbloed gelijk of groter dan 93,8%, (kunnen niet worden afgekeurd en) worden opgenomen in het stamboek.

8. Voor boerbokken met een stamboom van een niet erkende organisatie geldt:

- Boerbokken met een stamboom van een niet erkende organisatie worden niet toegelaten.
Opmerking: Soms kan worden aangetoond dat de bok (ook) een stamboom van een erkende organisatie heeft, waarvoor dan de regels als onder 7 gelden.

6. Fokdoelen Nederlandse Boergeit

De fokcommissie NB stelt zich tot doel de kwaliteit van de (volbloed) Nederlandse Boergeit zo veel mogelijk te verbeteren.

Het fokdoel dat hierbij aansluit, gaat uit van:

- Een ruim ontwikkelde en goed bespierde (bevleesde) geit;
- Een rastypische geit, welke uitblinkt in gebruikseigenschappen als vleesgeit;
- Een gezonde geit met een lange levensduur;
- Een snelle groei van de geitlammeren;
- Behoud van goede moedereigenschappen;
- Optimalisatie van de karkaskwaliteit.

Eigenschappen boergeit

De gemiddelde eigenschappen zijn:

- De melkproductie is voldoende om 2 lammeren groot te brengen;
- Een gecorrigeerde groei per dag van de lammeren, gewogen op 50 dagen, van 200-250 gram;
- Een worpgrootte van 1.8 lam per worp;
- 3x lammeren per 2 jaar is haalbaar;
- Rustig temperament.

Daar op dit moment onvoldoende cijfermateriaal beschikbaar is van de huidige populatie in Nederland aanwezige boergeiten, is uitgegaan van het voorhanden materiaal uit de ons omringende landen. Het is de bedoeling dat eigen cijfermateriaal van in Nederland aanwezige boergeiten wordt opgebouwd om de hieronder verder uitgewerkte doelen op realiteit te kunnen toetsen.

Fokdoelen, nader uitgewerkt

Om het ambitieniveau van de fokcommissie NB kracht bij te zetten zijn de fokdoelen nader uitgewerkt, als volgt:

- Een gemiddelde (gecorrigeerde) dagelijkse groei van de lammeren, gewogen op 50 dagen, van > 250 gram te realiseren. Voor de berekening wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van deze notitie "Bepaling groei-eigenschappen Nederlandse Boergeit";
- Als gewenste maatvoering voor de schofthoogte aan te houden: voor geiten op 1,5 jarige leeftijd minimaal 60 cm en op 3 jarige leeftijd minimaal 65 cm en voor de bokken op 1,5 jarige leeftijd minimaal 70 cm en op 3 jarige leeftijd minimaal 75 cm. Deze maatvoeringen zullen getoetst worden tijdens de inspecties en zo nodig worden bijgesteld;

- Als gewenst gewicht aan te houden: voor geiten op 1.5 jarige leeftijd minimaal 65 kg en op 3 jarige leeftijd minimaal 75 kg en voor bokken op 1,5 jarige leeftijd minimaal 90 kg en voor 3 jarige bokken 100 kg. Deze gewichten zullen getoetst worden tijdens inspecties en zo nodig worden bijgesteld;
- Het genetische materiaal van de bokken zo breed mogelijk te maken en te houden om inteelt te voorkomen. Er zal nader onderzoek worden gedaan in hoeverre te sterke inteelt tot uitsluiting voor opname in het stamboek kan leiden;
- Te streven naar volbloed stamboekgeiten en bokken;
- Te streven naar gezonde, vitale geiten, vrij van Caseous Lymphadenitis (CL), vrij van Caprine Arthritis Encefalitis (CAE) en Scrapie onverdacht.

Hoe te realiseren?

Om de fokdoelen te realiseren is een nauw contact met de fokkers van boergeiten noodzakelijk. De fokcommissie NB zal geen kans voorbij laten gaan om van zich te doen spreken. Zij zal zoveel mogelijk informatie vergaren door middel van inventarisaties, enquêtes en excursies. Zij zal met de verworven kennis naar buiten treden via publicaties. Zij zal aanwezig zijn op dierenmanifestaties en fokkersbijeenkomsten en keuringen organiseren.

7. Lange termijn fokbeleid Nederlandse Boergeit

Het lange termijn fokbeleid is in feite niets meer dan de opgestelde fokdoelen, omgezet in een actieplan voor de periode 2005 - 2008. Dit zal in nauw overleg met de fokkers moeten gebeuren. Het actieplan bepaalt wel de richting, maar nog niet de intensiteit van de acties. Het actieplan dient antwoord te geven op de vraag: Waar gaan we met de fokkerij van de NB naar toe en hoe denken we dit te bereiken. **Hiervoor zullen projectvoorstellen moeten worden geformuleerd.**

Het actieplan

Het actieplan, dat nog moet worden opgesteld, geeft een opsomming van activiteiten om de gestelde fokdoelen in de periode 2005 – 2008 te realiseren. In feite is deze opsomming te beschouwen als handvatten om grip te krijgen en te houden op de fokkerij van de Nederlandse Boergeit. De fokcommissie NB realiseert zich dat dit geen eenvoudige taak is en heeft hierbij inbreng nodig van de fokkers.

Onderhanden zijnde en / of nog uit te voeren activiteiten

Activiteit	Product(en)	Stand van zaken
Inventariseren bloedlijnen		Dit is nog niet opgestart.
Opstellen brochure	Brochure	Een 1 ^e versie is gemaakt.
Uitwerken voorstel extra op te nemen gegevens in stamboomregistratie		Dit is nog niet opgestart.
Uitwerken voorstel extra op te nemen gegevens dek- / geboorteformulier		Dit is nog niet opgestart.
Enz.		